पराशरः शाक्त्यः।अग्निः। द्विपदा विराट्।

वनेम पूर्वीरर्यो मनीषा अग्निः सुशोको विश्वान्यश्याः॥ १.०७०.०१
आ दैव्यानि व्रता चिकित्वाना मानुषस्य जनस्य जन्म॥ १.०७०.०२

पूर्वीः- प्रभूताः। इषः- इच्छाः। वनेम- संभजेमहि। अग्निः। मनीषा- मनीषया। अर्यः- प्राप्तव्यः। सुशोकः- शोभनदीप्तिः। विश्वानि- सर्वाणि। अश्याः- व्याप्नोति। दैव्यानि- दिव्यान्। व्रता- प्रकृतिनियत्यनुस्यूतधर्मान्। मानुषस्य जनस्य- मनुष्याणामपि। जन्म। आ- समन्तात्। चिकित्वान्- जानाति ॥१ ॥२ ॥

गर्भो यो अपां गर्भो वनानां गर्भश्च स्थातां गर्भश्चरथाम्॥ १.०७०.०३
अद्रौ चिदस्मा अन्तर्दुरोणे विशां न विश्वो अमृतः स्वाधीः॥ १.०७०.०४

अपाम्- उदकानाम्। वनानाम्- अरण्यानाम्। स्थातां चरथाम्- स्थावरजङ्गमानाम्। गर्भः। अद्रौ- पर्वते। दुरोणे- गृहे। अन्तः- मध्ये। विशां न- जनानां राजेव। विश्वः- विराड्रूपोग्निः। अमृतः- अमृतस्वरूपः। स्वाधीः- शोभनधारणायुक्तः ॥३ ॥४ ॥

स हि क्षपावाँ अग्नी रयीणां दाशद्यो अस्मा अरं सूक्तैः॥ १.०७०.०५
एता चिकित्वो भूमा नि पाहि देवानां जन्म मर्ताँश्च विद्वान्॥ १.०७०.०६

सः। अग्निः। क्षपावान्- वृत्रनाशनशक्तियुक्तः। रयीणाम्- दानयोग्यसंपदः। दाशत्- ददाति। अस्मै- एतस्मै अग्नये। सूक्तैः। अरम्- अलं स्तोत्रं करोति। विद्वान्- ज्ञानी सन्। देवानां जन्म-

Dr. Rangani

देवतानां प्रादुर्भावम्। मर्तांश्च- मनुष्यांश्च। एता- एतान्। विद्वान्- जानन्। चिकित्वः- हे चैतन्यरस। भूम- भौमान्। नि- नितराम्। पाहि- रक्ष ॥५॥६॥

वर्धान्यं पूर्वीः क्षपो विरूपाः स्थातुश्च रथमृतप्रवीतम्॥ १.०७०.०७

अराधि होता स्व१र्निषत्तः कृण्वन्विश्वान्यपांसि सत्या॥ १.०७०.०८

विरूपाः- विविधरूपिण्यः। पूर्वीः- उषसः। क्षपः- निशाः। स्थातुश्च- स्थावरम्। रथम्- रममाणं जङ्गमम्। ऋतप्रवीतम्- प्रकृतिनियतिवेष्टितमग्निम्। वर्धान्- वर्धयन्ति। होता- देवानामाह्वाता। स्वर्निषत्तः- स्वर्लोके निषण्णः। विश्वानि- सर्वाणि। अपांसि- कर्माणि। सत्या- सत्यानि सफलानि। कृण्वन्- कुर्वन्। अराधि- संसिद्धोऽभूत्॥७॥८॥

गोषु प्रशस्तिं वनेषु धिषे भरन्त विश्वे बलिं स्वर्णः॥ १.०७०.०९

वि त्वा नरः पुरुत्रा सपर्यन्पितुर्न जिव्रेर्वि वेदो भरन्त॥ १.०७०.१०

गोषु- चिद्रश्मिषु। वनेषु- संभजनीयेषु। प्रशस्तिम्- प्रख्यातिम्। धिषे- धारयसि। नः- अस्माकम्। स्वः- स्वर्लोकभूतमग्निं प्रति। विश्वे- सर्वे। बलिम्- सम्मानम्। भरन्तः- आहरन्ति। नरः- मनुष्याः। पुरुत्रा- बहुयज्ञसदनेषु। त्वा- भवन्तमग्निम्। वि- विशेषेण। सपर्यन्- सेवन्ते। जिव्रेः- वृद्धात्। पितुः- जनकाद्गुरोः। न- इव। वेदः- ज्ञानम्। वि- विशेषेण। भरन्ति- संपादयन्ति॥९॥१०॥

साधुर्न गृध्नुरस्तेव शूरो यातेव भीमस्त्वेषः समत्सु॥ १.०७०.११

Dr. Rangani

समत्सु- वृष्ट्यावरणयुद्धेषु। त्वेषः- वेदिस्थो दीप्तिमानग्निः। यातेव भीमः- यातयिता हिंसको भयङ्कर इव। अस्तेव शूरः- बाणानां क्षेप्ता समर्थ इव। साधुः- धार्मिकः सन्। गृध्नुः- अधार्मिकानां जयकाङ्क्षीव भवति। गृधु अभिकाङ्क्षायाम्॥११॥

Dr. Ranganji